

Тоше Пановски

Ментор: Доцент Д-р Ленче Николовска

Втор циклус специјалистички студии Факултет за медицински науки

Факултет за медицински науки

ЗАСТАПЕНОСТ НА ДЕФОРМИТЕТИТЕ НА СТАПАЛАТА КАЈ ДЕЦА ВО УЧИЛИШНА ВОЗРАСТ ПРИ ЈЗУ „ОПШТА БОЛНИЦА” - СТРУМИЦА И НИВНА РЕХАБИЛИТАЦИЈА

Краток извадок

Стапалата се основа за останатиот дел на телото и секој деформитет настанат од егзогена или ендогена природа прави промена во однос на статиката и динамиката на телото. Стапалата со деформитет условуваат и механички промени, преголемо оптоварување на предниот дел на стапалото кој предизвикува нови тешкотии на повисоките делови на телото.

Најчести деформитети на стапалото се рамни стапала (*pes planus*) и стапало со висок свод (*pes cavus*). За утврдување на отстапувањето на стапалата од нормалните вредности постојат субјективни и објективни пристапи. Од субјективните методи кои се вршат на систематските прегледи се инспекција, палпација и движење кои ни помагаат да утврдиме дали кај испитаниците постои некој деформитет. Објективната метода е плантограм, а со подобрување на технологијата се додават нови тестови за утврдување на точниот степен на деформитетот.

Редовната физичка активност придонесува за јакнење на мускулите на детето, а со тоа и мускулите на стапалото. Освен тоа треба да се истакне дека децата со рамни стапала во споредба со нивните вреници со нормални стапала се хендикепирани во однос на психофизичките кардиореспираторните, кординациските способности на штета на децата со спуштени стапала.

Затоа е многу важно навремено и точно откривање и дијагностицирање на деформитетите кај деца и нивно вклучување во превенција и корекција уште од најмала возраст, како и носење на ортопедски чевли или влошки.

Клучни зборови: механички промени, рамни стапала, висок свод, плантограм, спуштени стапала, ортопедски чевли.

Abstract

The feet are the foundation for the rest the parts of the body, and any deformity caused by endogenous or exogenous nature, makes change of the static and dynamic of the body. The feet with deformity influence the mechanical change of the foot, excessive load on the front of the foot, wich cauces new pains in upper parts of the body.

The most common deformities of the foot are flat feet (pes planus) and high foot arch (pes cavus). For determining the deviation from normal feet there are subjective and objective approaches. The subjective methods from performing systematic reviews are inspection, palpation and movement, that help us to determineate whether the respondents has any deformity. Objective method is plantogram but with improvement in technology we can add new tests to determine the exact degree of deformity.

Regular physical activites helps to strengthen the muscles of the child and therefore the muscles of the foot. Furthermore it should be noted that children with flat feet compared to their peers with normal feet, are disadvantaged in terms of psychophysical, cardiorespiratory and coordination abilities with damage of the children with lowered feet.

Therefore it's very important, timely and accurately detection and diagnosis of deformities in children and their involvement in the prevention and correction since early age, and wearing orthopedic shoes or pads.

Цел на специјалистичкиот труд е д се прикаже застапеноста на деформациите на стапалата кај деца во ЈЗУ „Општа болница” - Струмица и постигнатите ефекти од нивната рехабилитација во периодот од 2012 год.

Методи на научно истражувачката работа

Статистичките податоци за застапеност на деформитетите на ‘стапалото во Општина Струмица ќе бидат земани од архивата на ЈЗУ „Здравствен Дом“ – Струмица, од одделението за Училишна медицина за период 2012 година.

Задачи

- Да се утврди односот на деформитетите на стапалото и неговата улога во одржувањето на општата здравствена состојба.
- Да се прикаже застапеноста на дадените деформитети според половата припадност, старосната граница и нивниот сооднос
- Да се прикаже ефикасноста на кинезитерапијата и физикалната терапија, а особено големото значење на рехабилитацијата кај деформитетите на стапалото.

Резултати

Од обработените податоци кои што се направени се добиени следните податоци кои што се прикажани во табела 1, 2 и 3.

Систематски прегледи	Состојба на стапалата	Машки		Женски		Вкупно	
		бр.	%	бр.	%	бр.	%
6 и 7 години	Нормални	921	31,90	975	36,20	1896	68,10
	I°рамни стапала	1220	42,70	1083	40,20	2303	42,60
	II°рамни стапала	722	25,30	635	23,50	1375	24,50
10 и 11 години	Нормални	862	29,90	815	29,90	1677	59,80
	I°рамни стапала	996	34,60	953	35,10	1949	35,00
	II°рамни стапала	1017	35,40	950	34,40	1967	35,20
14 и 15 години	Нормални	274	31,60	243	27,60	517	59,20
	I°рамни стапала	362	41,80	380	43,30	742	42,50
	II°рамни стапала	229	26,50	255	29,00	484	27,70

ДИСКУСИЈА (DISCUSSION)

Добиените резултати ни го покажуваат бројот на ученици од четврта година средно училиште, кои ги имаат поминато сите систематски прегледи почнувајќи од прво одделение во основно училиште, па сè до четврта година во средно училиште. Систематските прегледи се извршени од страна на стручни лица кои се вработени во Школската амбуланта при ЈЗУ „Општа болница” - Струмица. Учениците имаат поминато шест прегледи и се евидентирани сите промени кои се дијагностицирани. Добиените резултати ни покажуваат дека во 2012 год. има 1.500 ученици над кои е извршен систематскиот преглед, од тие ученици само 400 ги имаат евидентирано сите шест прегледи кои се извршуваат во текот на школувањето. Над овие ученици е направена анализа и е добиена бројка од 90 ученика кои се со деформитети на колена и стапала. Оттука можеме да заклучиме дека процентот на испитаници од целната група е 33,33 со деформитети на колена, а додека со поголем процент се застапени деформитетите на стапала со 66,66 проценти. Додека ги

обработуваеме податоците дојдовме до заклучок дека кај поголем број деца, кај кои во прво одделение е регистриран деформитет на стапалото (pes planus) и не е преземен никаков рехабилитационен третман, во седмо одделение и прва година средно образование се развива друг деформитет како што се деформитетите на 'рбетниот столб.

ЗАКЛУЧОК (Concluding remarks)

- Рамните стапала во однос на сите други деформитети на локомоторниот апарат претставуваат еден од најчестите деформитети кај учениците од основно и средно образование.
- Деформираните стапала ословуваат и механички промени на стапалата. Преголемото оптоварување на предниот дел на стапалата предизвикува болки и тешкотии во повисоките сегменти од телото. Болка во колената, колковите, 'рбетниот столб во слабинскиот дел се реалност кај детето (човекот) со деформитети на стапалата.
- Најчести деформитети на стапалото се рамни стапала (pes planus) и стапало со висок свод (pes cavus).
- За да се постигнат добри резултати мора да се почне со кинезитерапија што порано, за да се спречат тешките последици, особено со јакнење на мускулниот и лигаментарниот апарат на стапалата и долните екстремитети во целина.

Програма за рехабилитација на деформитетите на стапалата

Физикална терапија

Целта на физикалната терапија е намалување на болката, зајакнување на мускулатурата, подобрување на општата физичка состојба, редуцирање на телесната тежина. За да се добијат добри резултати треба да се започне што порано за да се спречат тешките последици.

Програмата за корективни вежби за рамните стапала овозможува да се спречи понатамошниот тек на влогување на деформитетот.

Вежбите се одвиваат во неколку почетни положби (ПП):

- ПП во сед со свиткани или испружени колена,
- ПП стоење,
- ПП во одење,
- ПП во клечење,
- ПП турски сед.

КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА (References)

1. Фичорска, Д. Кинезитерапија (1994)
2. Каранешев, Г. Методи на кинезитерапија кај трауматски заболувања на локомоторниот апарат (1999)
3. Алацов, К. Лекувачко рехабилитациски тренинг (2006)
4. Костадинов Д. Физиотерапија (1991)
5. Рјазкова М. Физикална терапија (2002)
6. Банков, С., Крстева, Ј., Вазаров, В. Мануелно мускулно тестирање со основи на кинезиологија и патокинезиологија, М. Ф. Софија, 1991
7. Ванков, В. Овчаров, В. Анатомија на човекот. АРСО, Софија, 2002
8. Димитрова, Е. Мускулна релаксација и стречинг во мануелната терапија, НСА Прес, Софија, 2008
9. Карајцикова, Л. Основи и карактеристика на манипулативната масажа по J. C. Terrier. „Кинезитерапија и рехабилитација“, Софија, 2007
10. Левит, К. Манелна терапија во рамките на медицинската рехабилитација, М.Ф. Софија, 1981
11. Попов, Н.; Кинезиологија и патокинезиологија на локомоторниот апарат НСА Прес; Софија, 2009
12. Попова, Д.; Лекување на мускулни дисфункции во ортопедската кинезитерапија, НСА Прес, Софија, 2007
13. Димитрова, Е. Попов, Н. Раководство за вежби по функционална дијагностика на локомоторниот апарат; Софија, 2003
14. Котурович, Љ. Јеричевич, Д.; Корективна гимнастика, 1996
15. Шуков, Ј.; Основи на кинезитерапијата, 2001
16. Donatelli R. The Biomechanics of the Foot and Ankle, Philadelphia (1990)
17. Wozniak-Timmer C.A. Biomechanic (1991)
18. McKenzie R. The Lumbar Spine – Mechanical Diagnosis and Therapy Waikane (1981) 81
19. Grieve G.P. Modern Manual Therapy of the Vertebral Column Edinburgh (1976)

20. Јевтиќ М.Р. Клиничка кинезитерапија, Крагујевац (2001)
21. <http://www.vasylimedical.com/pdf/VasyliMedical%20Biomechanical%20foot%20f>
22. [http://www.patient.co.uk/doctor/Pes-Planus-\(Flat-Foot\).htm](http://www.patient.co.uk/doctor/Pes-Planus-(Flat-Foot).htm)

Тоше Пановски

Адреса: Македонија бр.173 – Злетово

e-mail: panovski.tose@hotmail.com

телефон : 078/ 336/ 752